

Fotomontasje: Torsfein Ikte

Stiftelsen Kirkens Familievern

Årsmelding 2012

Stiftelsens visjon:

Sammen om mulighetene

Stiftelsens verdier:

Respekt, vidsyn, vitalitet, håp

Innhold

- 05 Stftelsen Kirkens familievern
- 06 Varig kjærlighet
- 09 Bufferkurs for par
- 10 Om å vokse opp med foreldre som bor i to hjem
- 12 Fokus på barnet, midt i problemene
- 15 Samtalegrupper for barn og ungdom
- 16 Sinnemestring
- 18 Hva gjorde du egentlig der?
- 20 Flerkulturellt arbeid i familievernet
- 22 Hilsen fra Ordfører i Hemsedal
- 23 Styret og årsberetning
- 24 Statistikk

Stiftelsen Kirkens Familievern

Stiftelsen Kirkens Familievern er en ideell aktør innen familievernet hvor alle familievernkontorene har driftsavtaler med Bufetat. Ved utgangen av 2012 besto Stiftelsen av 11 familievernkontorer som ligger i henholdsvis Kirkenes, Mosjøen, Trondheim, Haugesund, Sør-Rogaland, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Follo og Oslo og en liten sentral administrasjon i Oslo.

Familieverntjenesten er et gratis lavterskel- tilbud og de ansatte innehar høy kompetanse. Tjenesten har en stabiliserende funksjon i et samfunn i stadig forandring. Familievernkontorene har et betydelig antall henvendelser fra par og familier som ønsker å få bedre kvalitet i sine samliv. Mer ressurser til familievern (det forebyggende perspektiv), vil på sikt skape mindre behov for bevilgninger til blant annet PP-tjeneste, barnevern, psykiatri, rus.

Samtaletilbud

Familievernkontorene tilbyr samtalebehandling for par, familier og enkeltpersoner som ønsker hjelp til å mestre mellommenneskelige utfordringer og kriser. Parsamtaler har i alle år vært familievernets kjernevirksomhet, og kontorene tar imot ulike typer par: heterofile, homofile, kjærester, samboere, gifte eller par som har inngått partnerskap.

Familievernkontorene tar også imot ulike varianter av familier – som barnefamilier med barn i alle aldersgrupper, eldre foreldre med voksne barn som har behov for å rydde opp i familiære forhold, samt voksne søsken som har konflikter. I noen tilfeller har vi samtaler med to familier samtidig – feks der det er behov for å bedre samarbeidet om mine, dine og våre barn. Barn kan også ha behov for samtaler alene, feks når det gjelder spørsmål om hvor de skal bo og hvor mye de jevnlig skal se hver av foreldrene etter et samlivsbrudd.

Familievernkontorene tilbyr også samtaler mellom foreldre som ikke bor sammen, men som ønsker bistand for å få til bedre samarbeid og/eller å lage skriftlig avtale om hvordan de skal samarbeide om felles barn. Det tilbys rådgivningssamtaler og sorg-/krisebearbeiding for enkeltpersoner. Noen kontorer har også tilbud om grupper der man kan møte personer i tilsvarende livssituasjon. Hensikten er å kunne støtte hverandre og dele opplevelser.

Mekling

Alle par som skal flytte fra hverandre, og som har barn under 16 år, må møte

til lovbestemt mekling. Målet med meklingen er å få en god start på det videre foreldresamarbeidet, og å lage en avtale som viser hvordan foreldrene vil fordele foreldreansvar, bosted og samvær for felles barn. Avtalen skal legge vekt på hva som vil være den beste ordningen for barna.

Utadrettet virksomhet

Familievernkontorene har gjennom tidene vist høy endringskompetanse og evne til rask identifisering av nye behov hos brukerne.

Hoveddelen av den utadrettede virksomheten ved familievernkontorene finansieres i dag gjennom den statlige tilskuddsordningen, men enkelte tiltak finansieres også gjennom andre kilder. Tiltakene omhandler feks undervisnings-/veiledningsoppdrag og gruppe-/kurstilbud.

Ideell aktør innen familieverntjenester

Det ideelle og det offentlige familievernet representerer to spor, og forskjellene kan gi en positiv synergieffekt og utveksling av nye ideer til videre utvikling av familievernet. En av fordelene med å være ideell aktør er mindre byråkrati og større utnyttelse av det enkelte kontors ressursbruk overfor brukerne. Som storstiftelse har en gode forutsetninger for å skaffe ressurser til utviklingsarbeid og utadrettede tjenester; et arbeid som vil intensivere i 2013.

Kirkens Familievern har vært tjenesteleverandør av familieverntjenester siden oppstarten av tjenestetilbudet på slutten av 1950 tallet. Virksomheten har en kristen diakonal forankring, og skal hjelpe klienter ut fra deres forutsetninger uansett sosial status, livsførsel, legning, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Stiftelsens visjon er: «Sammen om mulighetene» og grunnleggende verdier er «respekt, vidsyn, vitalitet og håp»

Varig kjærlighet – er det mulig?

Innerst inne drømmer, håper og ønsker de fleste av oss å kunne få oppleve den varige kjærligheten. Statistikker forteller oss samtidig at det ikke er så lett å få til i en tid hvor de fleste strever med å få tiden til å strekke til, og hvor vi oversvømmes av til dels motstridende råd om hva som får kjærligheten til å blomstre.

Anne Marie Fosse Teigen, psykolog ved Familievernkontoret i Follo, arbeider med disse temaene hver dag og har skrevet boken «Varig kjærlighet. Ei handbok», som ble utgitt på Samlaget i 2012. Hun hevder at det finnes omfattende og god forskningsbasert kunnskap, som fagfolk kjenner til om hva som får forhold til å vare, men som hittil ikke har vært tilgjengelig i norsk språkdrakt for folk flest. Hennes mål med boken har vært å formidle denne kunnskapen i en lettforståelig og praktisk nyttig form, som ikke krever forkunnskaper.

Bokens hovedbudskap er ifølge forfatteren at varig kjærlighet kan se forskjellig ut fra par til par, men at de som har det godt over tid, har noen grunnleggende fellestrekk, som best kan beskrives som «hverdagsvaner» og bevissthet om «forholdets grunnarbeid». Ett av de viktigste elementene i dette arbeidet er å være oppmerksom og imøtekommende når partneren henvender seg – enten det er med et spørsmål, en kommentar, et blikk, en berøring eller på annen måte gir et signal som er mulig å svare på. Alt vi gjør og sier kan på ett nivå betraktes som en invitasjon til kontakt, sier Anne Marie Fosse Teigen, og den forskningen vi i dag kjenner til, har vist at disse bittesmå øyeblikkene samlet over tid får avgjørende betydning for hvordan parforholdet utvikler seg. Ifølge forskeren John Gottman kan utfallene av disse små øyeblikkene betraktes som «innskudd» eller «uttak» fra «kontoen i kjærlighetsbanken». Og har vi mange innskudd på den kontoen,

opparbeider vi en tabbekvote, som gjør at forholdet tåler noen utfordringer og en dårlig dag nå og da.

I tillegg til å by på nyere forskning, får vi innblikk i forfatterens eget liv og egne utfordringer. Hun legger vekt på at den kunnskapen boken formidler, er kunnskap hun selv har stor nytte av i sitt eget liv. Hun understreker også at man ikke trenger å bli «perfekt» for å være en god nok partner. Det meste kan repareres, sier hun, og boken beskriver hvordan vi for eksempel kan reparere et samliv som over tid er blitt rustent på grunn av irritasjoner som gjentar seg gang på gang, år etter år. Boken har også et kapittel som er viet større krenkelses.

Både første og siste kapittel handler om de små, gode forebyggende tiltakene i livet. Første kapittel bygger i stor grad på John Gottman og kollegenes omfattende studier av hva som skaper gode parforhold, mens siste kapittel i større grad bygger på det som kalles «positiv psykologi» eller «lykkeforskning», og som handler om hva som skaper livslykke på lang sikt. Forfatteren sier at hun ikke her snakker om kortvarig lykke, slik f.eks. en lottovinner kan oppleve. Det handler om en mer langvarig og rolig form for lykke, indre glede og ro.

Boken er blitt tatt godt imot av anmeldere og lesere, og Astrid Nøklebye Heiberg, som anmeldte boken i Tidsskrift for Den norske legeforening, skrev blant annet:

«En jordnær, praktisk og lettfattelig samlivsbok står det på baksiden av boken, og hvert ord er sant. (...) Den har mange gode, praktiske råd både til oss som terapeuter, og oss som lever i parforhold. Teksten er morsom og tilsynelatende lettlest, men gir mye å tenke på, så den tar sin tid likevel.»

I fagtidsskriftet Fokus på familien, skriver anmelder Lillian Kallasten at «Dette er en samlivsbok, en selvhjelpsbok som henvender seg til alle som er i parforhold. Fosse Teigen tar utgangspunkt i at hverdag og konflikter dukker opp hos de fleste par når den første forelskelsen roer seg. Boken formidler håp og optimisme når det gjelder gode og varige samliv: Alle kan klare det. Samtidig har den et tilsnitt av realitetsorientering: Alle har uenigheter og konflikter å hankses med. Om en lykkes eller ikke avhenger ikke av i hvilken grad partene er enige eller uenige. Derimot henger det sammen med hvordan de møter hverandre, også gjennom de mange uenighetene som kan vare hele livet. Med stor entusiasme og overbevisning fører hun leserne inn i bakgrunnsinformasjon og metoder som paret kan arbeide med for å bedre situasjonen i eget parforhold.

Blant annet på bakgrunn av boken og arbeidet med å utvikle Bufferkurs for par (se s.7) er Anne Marie Fosse Teigen tildelt Inspirasjonsprisen 2012, som årlig deles ut av Akershus fylkeslag av Norsk Psykologforening.

Bufferkurs for par

Bufferkurs for par er et samlivskurs spesielt beregnet på par som har vært sammen lenge nok til å ha opplevd at de samme konfliktene har en tendens til å gjenta seg. Dette er en normal utvikling i de fleste parforhold, fordi alle par består av to ulike individer, som alltid vil ha en viss andel personlighetsforskjeller og andre forskjeller som i liten grad forandrer seg.

Dette fører i neste omgang til en viss andel konflikter eller utfordringer som ikke forandrer seg, og som ikke kan løses en gang for alle gjennom konstruktive forhandlinger, slik mange enkeltstående konflikter kan. Studier ledet av forskeren John Gottman har konkludert med at gjennomsnittlig 69 prosent av alle konflikter i varige parforhold er av den «uløselige» typen. Nøkkelen til å leve godt med disse konfliktene, er å lære seg å håndtere forskjellene på måter som styrker parforholdet. Noe som er mulig, viser omfattende forskning på par.

Bufferkurset er utviklet av psykologspesialist og forfatter Anne Marie Fosse Teigen ved Familievernkontoret i Follo, i perioden 2007 – 2012. Utviklingen de første årene ble muliggjort gjennom et spleiselag av offentlig finansiert prosjektarbeid, privat innsats, velvilje fra familievernkontoret og samarbeid med regionkontoret i familievernets region Øst. De siste par årene har utviklingsarbeidet i stor grad vært offentlig finansiert, mens internettsatsingen i hovedsak er blitt drevet i privat regi. I oppdateringen av kurset i 2011-2012 deltok også psykolog Helene Kindle-Skau, samt erfarne bufferkursledere fra fire andre familievernkontorer i regionene Sør og Øst.

Hva sier kursdeltakerne?

Hver bufferkursgang avsluttes med at deltakerne svarer på et kort evalueringsskjema, med tre avkryssinger og mulighet for å komme med egne frie kommentarer.

Kurslederne går gjennom evalueringene før neste kursgang og vurderer om det er behov for justeringer i kursopplegget. Siste kursgang evaluerer kursdeltakerne i tillegg kurset under ett, på en skala fra 1 til 6, der 6 er best, pluss at de har mulighet til å komme med egne kommentarer. Familievernkontoret i Follo, som er det kontoret som inntil videre har holdt flest bufferkurs, kan fortelle at på 14 av 15 kurs har gjennomsnittsevalueringene for kurset som helhet vært høyere enn 5. Andre kontorer forteller om tilsvarende tall, uten at disse tallene er systematisk samlet inn. Mange av de positive kommentarene har kommet fra par som har hatt svært lang fartstid sammen.

Her er et knippe uttalelser:

«Svært godt pedagogisk utformet, mye stoff konsentrert i et lite hefte.»

(mann)

«Det er en fin balansegang mellom å gjøre ting generelt og personlig, veldig glad for å slippe å bli personlig i plenum.»

(kvinne)

«Dette kurset har gitt oss et språk for det som skjer mellom oss.»

(mann)

«Dette kurset har gitt oss mer enn vi oppnådde på et halvt år i terapi.» (kvinne)

«Dette kurset er altfor billig!! Dette er så bra at dere kunne tatt dere mye bedre betalt!»

(mann med lederstilling i det private næringsliv ...)

Status for bufferkurset i dag

Ved utgangen av 2012 har flere hundre par gjennomført bufferkurs, og rundt hundre familievernansatte har deltatt på kurslederkurs. Det er nå elleve familievernkontorer – herav tre tilknyttet Stiftelsen Kirkens familievern – som holder bufferkurs, og mange terapeuter i familievernet bruker stoff fra bufferkurset i det terapeutiske arbeidet.

Bufferkurset har fått egen Facebook-side i 2012, i tillegg til nettstedet www.bufferkurs.no. Alt bufferkursmateriale ligger fritt tilgjengelig i elektronisk form på Stiftelsen Kirkens familieverns intranettsider. Ansatte i det øvrige familievernet kan få elektroniske versjoner tilsendt ved å henvende seg til Familievernkontoret i Follo. Fagfolk utenfor familievernet kan bestille kursledermaterialet på www.bufferkurs.no og par kan bestille kursmateriale til eget bruk fra samme sted.

“Om å vokse opp med foreldre som bor i to hjem”

En kvalitativ studie ved Familievernkontoret i Sør-Trøndelag 2012

Som familierapeuter og meklere i familievernet møter vi daglig barn som opplever at foreldre flytter fra hverandre. Som en del av denne jobben bistår vi disse foreldrene å utarbeide samværsavtaler for barna som omhandler, foreldreansvar, bosted og samvær. I tillegg er en viktig jobb å hjelpe foreldre til å håndtere bruddet, dersom de har behov for dette, hjelpe foreldrene til å ivareta barna i den aktuelle livssituasjonen, og ikke minst hjelpe dem til å få til et godt samarbeid om barna, uansett samværsavtale de blir enige om. I mange av disse møtene forteller også en del at de selv har opplevd samlivsbrudd hos sine foreldre da de var barn/ungdom.

Vinteren 2011/12 bestemte Familievernkontoret i Sør-Trøndelag at vi ønsket mer kunnskap om hva de som voksne var opptatt av når de reflekterte retrospektivt over sine opplevelser med å vokse opp med skilte foreldre, som skulle samarbeide om samværsavtaler og hvordan barna skulle ha det. Hensikten med dette var å få kunnskap om hvordan det kan være for barn å vokse opp med foreldre som bor to steder. Denne kunnskapen kan bidra til å forstå barna og foreldrene bedre i vår jobb som familierapeuter og meklere. Dette bidro også til at vi sammen med Høgskolen i Buskerud igangsatte et forskningsprosjekt om temaet. Forskningsprosjektet ble meldt inn og godkjent av Personvernet for forskning, Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD).

Ti voksne personer som selv hadde opplevd at sine foreldre flyttet fra hverandre som barn ble intervjuet ved bruk av et semistrukturert kvalitativt forskningsintervju. Disse intervjuene handlet primært om tre hovedtema: (1) Hva husker du om bruddet til dine foreldre? (2) Hvilke samværsavtaler hadde du, og hvilke erfaringer hadde du med disse og samarbeidet som foreldrene dine hadde? og (3) basert på dine egne erfaringer, hvil-

ke råd og tips har du til foreldre som skal flytte fra hverandre angående utarbeidelse og samarbeid om samværsavtaler?

Studiets fire hovedfunn var:

(1) Sensitivitet. Dette handlet om at barna beskrev detaljert om hvor mye de hadde ”senset” av stemningen mellom foreldrene før bruddet, samt stemningen mellom foreldrene når de samarbeidet om barna om samvær.

(2) Den utvidede familie og andre viktige ressurspersoner. Dette handlet om at barnas ønske om at andre personer enn foreldrene (som lærere, nær familie, helsesøster o.a.) over tid skulle spørre og undersøke mer om hvordan de har det. De beskrev at de savnet å bli snakket med og bli sett og tatt vare på av voksne.

(3) Forutsigbarhet og fleksibilitet. De var svært opptatt av hvor viktig det var å erfare at det var forutsigbarhet i samværsavtalene og fleksibilitet i samarbeidet mellom foreldrene om barna.

(4) Følelsen av å ha to foreldre. De vi snakket med, var opptatt av den store betydningen av at foreldrene samarbeidet godt og hadde god kommunikasjon, uansett hva slags samværsavtale de hadde blitt enige om. Dette bidro til at de fikk en følelse av å ha to foreldre, selv om disse ikke bodde sammen lenger.

Fokus på barnet - midt i problemene

In my shoes – dataprogram for samtaler med barn.

Familievernkontoret Otta har lansert et engelsk dataprogram i Norge. Etter at 1000 behandlere i England har fått opplæring i In my shoes, har nå nesten 100 norske fått lære å samtale med barn via et dataprogram. Kontoret har oversatt programmet til norsk og holder kurs med deltakere fra en rekke arbeidssteder. I 2012 har 14 fra familievernnet, 3 fra barnevernet og 2 fra Bufetats fagteam fått slik opplæring. Mange forteller om enklere inngang til barnesamtaler og ikke minst gode samtaler om viktige tema for barnet.

Behandler og barn sitter ved siden av hverandre og fyller ut hvordan barnet har det med utgangspunkt i enkle tegninger. Tegningene i programmet tar utgangspunkt i ulike følelser som barnet setter navn på. Barnet inviteres deretter til å iscenesette situasjoner som skaper de nevnte følelsene i deres hjem. Dette skaper fortellinger om viktige sider ved barnets liv. Også de ressursene familien tilbyr barnet blir tydelige idet det fokuseres på både gode og vanskelige følelser. En modul der barnet inviteres til å sette ulike smertesymboler på kroppen brukes til å snakke om både psykosomatiske erfaringer, vold og eventuelt overgrep.

Det er blitt en regel ved kontoret når foreldre er i konflikt å invitere barna deres til samtale for å få vite hvordan de har det og eventuelt sette inn omsorgstiltak. På grunn av lojaliteten til foreldrene, kan deler av deres opplevelse ikke komme fram. Programmet har vært brukt til å få fram informasjon om hvordan barn har det. Ofte har informasjonen blitt bragt tilbake til foreldre for å hjelpe dem til å holde fokus på barnet midt i alvorlige parkonflikter eller vanskelige meklingsituasjoner. I etterkant av å høre hvordan barnet har det

sammen med hver av foreldrene, kunne en også spørre hvor barnet ønsker å bo eller hvor lenge det ønska besøke den andre av foreldrene. En fikk da til en barnehøring hvor opplevelsen av kontakten (og dermed tilknytningen) fikk mest fokus og en kunne unngå noe av lojalitetspresset barn kan føle i en slik situasjon.

Erfaringssamling for samtaler med barn.

Kontoret drev for få år siden et kvalitativt utviklingsprosjekt om barns stemme når voksne er i konflikt. Det viste hvor sårbare barn er i slike situasjoner. Det ble en etisk utfordring for de ansatte å finne metodikk for samtaler med barn i familievernkontor. Over en 3 års periode forsøkte to terapeuter å systematisere nyvunnen erfaring. Det ble til rapporten: «Ein kan vere ein stein eller eit skjørt skjel» Ei erfaringssamling frå samtaler med barn ved Familievernkontoret Otta, Stiftelsen Kirkens Familievern. Både prinsipielle synspunkter, barns situasjon i familier med ulike vansker, lojalitetsproblematikk og generelle terapeutiske grep er tatt med. Likedan er det og en del som presenterer ulike hjelpemidler for samtaler med barn. I 2012 har kontoret fått flere tilbakemeldinger fra terapeuter som har hatt nytte av den.

Samtalegrupper for barn og ungdom

Familievernkontoret i Sør-Trøndelag har hatt et tilbud om samtalegrupper for barn siden 2004. Tilbudet gjelder barn som har foreldre som har flyttet fra hverandre. Gruppene møtes en gang i uka tilsammen åtte ganger, og består av fem til åtte barn i alderen 9 – 12 år. De siste årene har vi også hatt et gruppetilbud for ungdommer i alderen 13 – 15 år.

Som voksenleder i barnegruppene får vi verdifulle tilbakemeldinger direkte fra barna. Det gir oss også kunnskap om barnas opplevelse av konflikter som vi kan ha nytte av i kontakten med foreldrene, og det motiverer oss ekstra for å bruke tid på å finne løsninger i de vanskelige samarbeidssakene.

Tilbakemeldingene fra gruppene er svært positive, og vi ønsker å formidle dette gjennom et intervju med ei jente på 12 år som deltok i samtalegruppe ved Familievernkontoret i Sør-Trøndelag våren 2012.

Hvordan syns du det var å delta i samtalegruppe?

Jeg har trivdes kjempegodt i gruppa, og det var trygt å være der. Det ble som en liten familie, og det var deilig å snakke med noen som forsto deg. Jeg likte mange av de tingene vi gjorde, og syns det var bra at vi gjorde forskjellige ting, som for eksempel lek og formings-ting, og at vi spiste mat der. Særlig da vi hadde taco til avslutning. Det var bra at det ikke bare ble prating om alvorlige ting og det å ha skilte foreldre, men at vi også kunne ha det morsomt.

Det var fint å kunne uttrykke følelsene sine til andre enn familie og venner, og veldig bra å snakke om vanskelige ting. Jeg syns også det var spennende å høre hva de andre barna fortalte. Det var godt at de voksne som ledet gruppa hadde taushetsplikt, og at vi fikk være med å bestemme hva som skulle bli sagt til mamma og pappa. Det var interessant å høre at andre har det likedan som jeg, men også trist at andre sliter med det samme. Mange ting ble lettere å snakke om etter at jeg var med i gruppa, men jeg syns fortsatt det er vanskelig å snakke med pappa.

Hva burde vi gjøre mer av i gruppa?

Jeg syns vi kunne snakke mer om hva barna skal gjøre, altså at barna kan gi råd til hverandre og at de voksne i gruppa også kan gi råd til barna. Det var fint å se film som handlet om å ha skilte foreldre. Jeg skulle ønske at gruppa varte lengre.

Hvem syns du samtalegruppen passer for?

Det er fint med gruppe for de som har problemer med å ha skilte foreldre, og det hjelper mye for dem. De som ikke har problemer, trenger ikke å være med i gruppe for da vil de bare ta opp plass for de som har det vanskelig.

Sinnemestring

For ei stund sidan ringte ein tidlegare deltakar på eit av våre sinnemestringskurs til vårt kontor. Mannen på 27 år hadde lyst til å fortelje at han nå hadde det bra i livet sitt. Han hadde fått seg jobben han hadde ønska seg og hadde det bra saman med kjærasten sin. Snart skulle dei kanskje flytte sammen. Ho hadde nok høyrte av vennene hans at før var han «klin gæern».

Nå fortalte dei at han hadde forandra seg. Han virka meir roleg og avbalansert og blanda seg ikkje lenger borti ting han ikkje hadde noko med. «Jeg blir fortsatt sint, men jeg klarer å av reagere uten å bruke vold. Nå kan jeg puste rolig og holde en indre samtale med meg selv». Eit og eit halvt år før, då han først tok kontakt, fortalte han at han var skremt av eigen atferd. Tanken om at han ein gong kunne kome til å skade nokon alvorleg, eller i verste fall bli drapsmann, gjorde at han søkte hjelp. Han fortalte om korleis han igjennom ungdomsåra hadde kome i kontakt med eit gjengmiljø der ein oppnådde status og sjølvhevdning ved å bruke vald, men også om smerte og redsel. Gjennom å utforske eigne levereglar kunne han sjå at valden tidlegare hadde vore funksjonell. Den beskytta han mot andre sine krenkingar og kjensle av mindreverd, og han brukte den til å beskytte sine næraste venner og familie. Kanskje hadde hans levereglar teke form av kva hans far ofte fortalte han: «ikke la deg trække på av andre, de er bare dritt under skoa dine». Sjølv om han på dette tidspunkt ikkje levde i eit parforhold, tenkte han at hans atferd var uforeinleg med det framtidsbilde han hadde av seg sjølv som ein trygg partner og ein god far.

Eit av hovudsatsingsområda til familievernet er å førebygge vald i nære relasjonar. Eksponering for vald og overgrep har store psykiske og sosiale omkostningar for dei som opplever det og for samfunnet generelt. Familievernkontora i Stiftelsen Kirkens Familievern tilbyr ei rekke tenestetilbod til voldsutsatte barn og familiar. Ved Familievernkontoret i Øvre Telemark tilbyr ein sinnemestringskurs til kvinner og menn som treng hjelp til å handtere sine valds- og sinnemestringsproblem. Alle terapeutane er opplært i Sinnemestringsmodellen som er utvikla ved Regional Sikkerhetsavdeling og Kompetansesenter Brøset. Ein nyttar Per Isdahl sin definisjon av vald; « enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får den personen til å gjøre noe mot sin vilje eller lar være å gjøre noe

han eller hun ikke vil». Definisjonen tek opp i seg både fysisk-, psykisk- og seksuell vald. Mange har vanskar med å kjenne seg att i bruken av begrepet vald ved at dei knytter det aleine til fysisk vald. For oss er det viktig å få fortalt at det handlar vel så mykje om kvar-dagslege hendingar overfor partner, barn eller andre i familien, slik som ukontrollerte verbale utbrot eller forsøk på å kontrollere andre sin fridom. Gjennom individuelle timar og 12 gruppesamlingar lærer deltakerane å kjenne att tankar og levereglar som fremmar valdeleg atferd og kan bli i stand til å endre negative tankemønster som nyttast til å rettferdiggjera vald. Sentralt i terapien er at levereglar vert utvikla i barndom og legg grunnlag for mønstre i personens tenkemåte gjennom livet i sitt forhold til andre.

Negative levereglar som ofte viser seg i forhold til sinne er:

- eg vil alltid bli avvist og forlatt
- andre vil utnytte og misbruke meg
- ingen bryr seg egentleg om meg eller forstår meg
- eg er ikkje god nok
- eg er mislukka

I terapien lærer deltakerane korleis eigne antakingar og kjensler bidrar til å farge tolking av ei hending, og ei auka bevisstgjerings omkring dette kan bidra til å bryte ei sinnebolgje. Deltakarane vert trena i korleis sårbarhet og vonde kjensler kan mestras gjennom omfokusering, og ein lærer korleis ein kan moderere eigne negative levereglar. Dei som søker hjelp for sitt sinneproblem har stort mot. Dei har stort mot fordi valds- og sinnemestringsutfordringar ofte har tabu knytta til seg. Det har krevd mykje å gjere tilbodet kjent og få nok deltakerar til våre grupper. Vi er særskilt glad for at det i 2012 lukkast å danne den første kvinnegruppa. Det lovar godt for framtida.

Hva gjorde du egentlig der?

”Jeg vet at du var i Sør Afrika, men hva gjorde du der?”- har mange spurt. I oktober 2012 gjennomførte jeg min andre tur alene som frivillig i en township utenfor Stellenbosch.

«Ikhaya trust» er et senter som gir et pedagogisk tilbud til fattige barn. Jeg vært to ganger i Sør Afrika og lekt med barn. I 2011 var jeg der i tre uker, og det ble mye leking med barn! Jeg holdt kurs for personalet og hadde bl.a. samtaler om temaet barn som sliter med omsorgssvikt. Jeg benyttet meg av ideer fra familierapeuten Elsbeth McAdams. Hun har ideer som kan anvendes i ulike kulturelle kontekster. Jeg har hatt gleden av å samarbeide med Estelle, som jeg traff første gang i 2005. Estelle arbeider som frivillig på en lokal skole, og sammen har vi samlet inn penger for å gi barn sko til jul. Julia 2012 var det 5. året 130 barn fikk nye sko! Sko symboliserer frihet og at du ikke er slave. Det å ha sko handler om verdighet.

I Sør Afrika er det mange frivillige som gjør en stor innsats. De går inn der fattigdommen er størst. Jeg fikk være sammen med noen av de frivillige og se hvilken innsats de gjør for barna. Adle og Amanda bruker hver fredag sin fritid i en Township. De er sammen med barna, forteller dem eventyr og om «Ordet». I Sør Afrika møter du Jesus overalt. Det må du bare venne deg til. De hadde også en drøm om et ”bibliotek” for barna. Nå står en brakke der som et slags «kulturhus» takket være kr 7 500 fra Norge.

Når du skal hjelpe noen i en helt annen kultur kreves en spesiell sensitivitet. Det er viktig å lytte for å finne ut hvordan du kan bidra. Min erfaring er at du møter mange rause mennesker som oppriktig er nysgjerrig på hvem du er og hva du står for. En åpenhet og generøsitet som er tankevekkende i

forhold til hvordan vi i Norge møter nye medmennesker. På flyet hjem ble jeg sittende ved siden av en mann med et pass fra Malawi. Han så forkommen og fremmed ut, og da tenkte jeg at nå er det min tur. ” Hello, are you going to Trondheim?”

I etterkant av turen fikk jeg tilsendt denne linken. <http://www.gsdt.org.za/> :

“Norwegian family therapist visits GSDT for the second time. Sverre Jor, a family therapist from Norway, visited the GSDT in October for the second time. During his visit he conducted two workshops for teachers and other staff. The workshops consisted of a session incorporating puppet making with discussions about discipline and a dream workshop. Sverre also conducted individual sessions with some of the GSDT staff, from which the staff gained valuable insight. The GSDT is grateful to Sverre for his continued support and generous donation of his time and his expertise. “

Sverre Jor, Familievernkontoret i Sør-Trøndelag.

Flerkulturelt arbeid i familievernet

Familievernet i Norge må forholde seg til endringer i vårt samfunn. Ettersom Norge har blitt et flerkulturelt samfunn har også Familievernet måtte satse på en kompetanseheving i forhold til å imøtekomme behov til de som kommer fra land utenfor Europa.

Terapi/mekling

Foreldrepar som har felles barn og som skal gå fra hverandre, må først til mekling hos mekler på familievernkontoret eller til eksterne mekler. Det er blitt færre eksterne mekler de to siste årene og familievernet har derfor tatt stadig mer av meklinger i de områdene det enkelte kontoret dekker. Dette gjelder også for foreldre som kommer fra land utenfor Europa.

Familievernet har i forskjellige anledninger invitert foredragsholdere (på meklingskurs for eksempel) til å snakke om hvordan forskjellige kulturer oppfatter begrepet «ekteskap». Fordi et ekteskap oppløses juridisk gjennom separasjon og skilsmisse betyr ikke dette nødvendigvis at det «spirituelle» eller «åndelige» forholdet oppløses. En generell oppfatning blant muslimer er at et ekteskap ikke er oppløst før en «Imam» eller åndelig leder er involvert i saken. Dette har konsekvenser for hvordan paret forstår sine videre forpliktelser i forhold til hverandre og overfor barna.

Når det gjelder terapeutiske samtaler merker vi en stadig økning i antall par/familier som søker hjelp hos familievernet. Allikevel er «ikke-vestlige» par fortsatt underrepresentert blant de som søker hjelp fra familievernet. For par som søker hjelp hos oss er det oftest typiske parproblemer som tas opp til diskusjon – eksempelvis kommunikasjonsproblemer. Det som er utfordrende er å hjelpe par fra ikke-vestlige land til å snakke om intimitet, seksualitet og kultur-spesifikke tradisjoner de praktiserer i familien. Det er svært sjelden at ikke-vestlige par tar slike temaer opp hos norsk familierapeut. Det kan være forskjellige årsaker til det, blant annet at flere av disse temaer er tabulagte, at man er redd for at en norsk terapeut ikke evner å forstå temaet, eller at paret er redd for å bli møtt med terapeutens fordommer eller forutinntatthet.

Nettverksbygging

Familievernkontoret i Sør-Rogaland, avd. Stavanger har sammen med uteseksjonen i Stavanger kommune arrangert månedlige sammenkomster for muslimske kvinner fra ikke-vestlige land. Det har deltatt fra 2 til 3 kvinner og opp til 30 til 40 kvinner fra møte til møte. For hvert møte har vi invitert inn en person til å snakke om et enkelt tema. Temaer som er blitt tatt opp har handlet om barneoppdragelse, vold i familien, barnevernets virksomhet, familievernets virksomhet og omskjæring av menn og kvinner. Dette har vært et svært vellykkete tiltak, fordi det er kvinnene selv som har bedt om å få vite mer om disse forskjellige temaene. Møtene har alltid båret preg av høyt engasjement fra den enkelte, nærhet og støtte til hverandre og trygghet slik at følelsene har kunne komme fram. Møtene er taushetsbelagte. Deltagerne og terapeutene har ikke anledning til å dele møtets innhold med andre. Noe av det viktige med dette tiltaket er å gjøre befolkningsgruppene kjent med familievernkontoret som et trygt sted å komme til. Det er ikke de ansatte som eier kontoret, men den lokale befolkningen som eier kontoret. Et eksempel som illustrerer dette er at under Ramadan måtte ca 40 kvinner til bønn mens møtet på familievernkontoret pågikk. De hadde med seg hver sin matte. Bønnestunden ble arrangert i gangene til familievernet. En kvinne hadde med seg kompass slik at retningen mot Mekka ble lett å finne. Dette skal kunne la seg gjøre og er viktig å få til uten at de det gjelder føler det er til bry for familievernkontoret og de ansatte. Etter bønnestunden var avsluttet, fortsatte vi med møtevirkosomhet. På siste samlingen arrangerte vi fest der alle deltagere tok med seg mat og leskedrikk. Det ble en stor fest på familievernkontoret der mange hadde anledning til å snakke med terapeut om temaer de hadde på hjerte eller til å si noe om hva møtene hadde betydd for dem.

Vi fortsetter også i 2013 med dette tiltaket.

Ei helsing til Kirkens Familievern

Det er ikkje berre lett å vekse opp i dag. Me lever i eit land med jamt over stor velstand , men med store krav til korleis me bør fungere både sosialt og økonomisk. Det skaper forskjellar som er krevjande å takle. Det er mange samansette situasjonar , og ofte vanskelege å få auga på. Det å halde maska er viktigare enn noko anna.

Derfor er det mange som tøyser strikken for langt før dei prøver å gjera noko med situasjonen, og strikken brest. Til tidlegare noko blir sett og tatt tak til større er sjansen for at resultatet kan bli så bra som mogleg. Slik er det med det meste, men særleg det med å mestre sitt eige liv.

Det er mange familiar og parforhold som treng hjelp for å løyse sin eigen situasjon og særleg i høve til borna. Her har me det kommunale og statlege barnevernet/familievernnet, men i Hallingdal er me også så heldige at me har «Kirkens Familievernkontor». Erfaringane våre med Familievernkontoret er svært gode. Det er viktig å koma inn så tidleg som mogleg, og gjerne så tidleg at det er mogleg å arbeide førebyggjande. Det greier me. Eg veit det er god samhandling mellom det kommunale systemet både på barnevernsida og på tvers av sektorar (skule, helse og psykiatri) og Familievernkontoret. På spørsmål om kvifor det fungerer så godt har eg fått slik tilbakemelding frå «våre» folk :

”Hallingdal Familievernkontor er profesjonelle. Dei ser situasjonen med erfarne augo, med god evne til å sjå alle menneskelege sider og finne dei beste løysingane. Dei er opne og lette å be , og har ei eiga evne til å sleppe inn i familiesituasjonar såpass tidleg at det er mogleg å få til noko positivt. Dei er flinke til å sjå moglegheitene ved at dei er delaktige utan å vera dominerande. Dei har redda mange par til hjelp for borna si oppvekst og ei god framtid. Dei har over lang tid gjort ein formidabel jobb i Hallingdal. Me set stor pris på den kompetansen dei har innan

relasjonsarbeid, konflikthandtering, med barn og unge og dei er gode på alt kring sorg og krise” .

Dette er det beste skussmålet nokon kan få. Kva som er grunnen til at det er så positive tilbakemeldingar er mange. Eg trur det er positivt at Familievernkontoret er ein ideell organisasjon som trass i sterke føringar for kva dei skal drive med, også har eit slingringsmonn for å finne sine medmenneskelege måtar å arbeide på. Trur også at det kan vera tillitbyggjande å vera noko i tillegg til det kommunale /statlege apparatet som mange har sine synspunkt på. Kommunane i Hallingdal er glade for at me har ein slik ressurs i dalen som Familievernkontoret er.

Eg er sikker på at også storsamfunnet treng ein medspelar som Kirkens Familievern. Eg håpar dei som løyver pengar ser dette, og vil få ynskje Stiftelsen Kirkens Familievern lykke til med meningsfullt arbeid i åra framover.

Helsing Oddvar Grøthe
ordførar i Hemsedal og ordførar i Regionrådet for Hallingdal

Årsberetning 2012

Art av virksomheten

Stiftelsen Kirkens Familievern er en stiftelse for kirkelige familievernkontor. Stiftelsens formål er å yte hjelp til familier, par og enkeltpersoner der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien, eller som ønsker å forebygge slike vansker knyttet til samliv og samhandling. Stiftelsen skal gjennom sin virksomhet styrke familie, ekteskap, foreldreskap, samliv og ensliges stilling i kirke og samfunn.

Virksomheten har en kristen diakonal forankring, og skal hjelpe klienter ut fra deres forutsetninger uansett sosial status, livsførsel, legning, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Stiftelsen Kirkens Familievern består ved utgangen av 2012 av 11 familievernkontor som ligger i henholdsvis Kirkenes, Mosjøen, Trondheim, Haugesund, Stavanger/ Bryne/Egersund, Øvre Telemark, Hallingdal, Ringerike, Otta, Follo og Oslo. Det er en liten sentral administrasjon i Oslo.

Styret ønsker å rette en takk til alle medarbeidere, ressursgruppemedlemmer og samarbeidspartnere for innsatsen i 2012.

Redegjørelse for framtidig utvikling

Stiftelsen har i 2012 i stor grad nådd de økonomiske målene som ble satt for året. Vi ønsker i 2013 å fortsatt kunne tilby våre tjenester i den samme grad som tidligere, samt at driften kan drives økonomisk forsvarlig. Alle avtaler er videreført fra 2012.

Johan Arnt Wenaas
(sign)

Jorun Ur (sign)

Helge S. Gaard
(sign)

Arnhild Bakken
(sign)

Geir Dager
(sign)

Stein Ovesen
(sign)

Benita Christensen
Daglig leder (sign)

Redegjørelse for årsregnskapetStyret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Overskuddet for 2012 er i hovedsak relatert til endring i pensjonsforpliktelser.

Finansiell risiko

Stiftelsen mottar i sin hovedsak driftstilskudd fra Bufetat og er avhengig av dette samarbeidet for å kunne yte tjenestene. Styret er av den oppfatning at driftsavtalen hvor Bufetat er ansvarlig for de ansattes pensjonsforpliktelser, tilsier at forutsetningen for fortsatt drift er til stedet.

Fortsatt drift

Stiftelsen har en grunnkapital på kr 2 078 006. Samlet egenkapital er negativ med kr 8.146.436. Egenkapitalen som det er vist til over, inkluderer en pensjonsforpliktelse stor kr. 20 305 076. Styret erkjenner at stiftelsens egenkapital i henhold til den avlagte balanse er tapt. I henhold til driftsavtalen med Bufetat, dekker Bufetat tilskudd til kontorenes løpende betalbare pensjonsutgifter, noe som tilsier at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede. Stiftelsen har tilfredsstillende likviditet og har gjennom de inngåtte avtaler positiv likviditetsutvikling. Styret og daglig leder bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Resultatdisponeringer

Stiftelsens overskudd kr 1.858.623 føres til ”dekning av fremførbart udekket tap”

Arbeidsmiljø

Det har vært et sykefravær i 2012 på 6.26 %, av dette er 1.06 korttidssykefravær og 5.2 % langtidssykefravær over 16 dager. Stiftelsen anser arbeidsmiljøet i bedriften som tilfredsstillende og har ikke iverksatt spesielle tiltak på dette området i 2012. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av 2012.

Likestilling

Stiftelsens personalpolitikk anses å være kjønnsnøytral på alle områder. Etter vår oppfatning er likestillingsspørsmål tilfredsstillende ivaretatt, og det er ikke iverksatt eller planlagt konkrete tiltak innenfor dette området. Det er ikke mottatt tilbakemeldinger om at noen opplever selskapets personalpolitikk som kjønnsdiskriminerende.

Styret mener at det ikke gjøres forskjeller på ansatte, eller ved ansettelse, på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn.

Stiftelsen har ved årets utgang 141 ansatte fordelt på 104 årsverk, 43 menn og 98 kvinner.

Stiftelsens styre består av 3 kvinner og 4 menn. Ledergruppen består av 5 kvinner og 7 menn

Ytre miljø

Stiftelsen Kirkens Familievern har ingen virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Oslo, 12.03.2013

Stiftelsestyret

Helge S. Gaard (styreleder)

Inger Johanne Wremer (nestleder)

Geir Dager

Guro Kristin Hellgren (varamedlem)

Johan Arnt Wenaas

Liv Asdahl Solberg (varamedlem)

Jorunn Ur

Stein Ovesen

Arnhild Bakken

Benita Christensen (Direktør)

Statistikk

Her presenteres statistikk over virksomheten til Stiftelsen Kirkens Familievern i 2012. Til stiftelsen hører 11 familievernkontor fordelt over hele landet. Familiekontorene tilbyr tjenester rettet mot par, familier og enkeltpersoner som opplever utfordringer i nære relasjoner.

Det tilbys samtaler og meklings. Det drives også med en del utadrettet virksomhet om familierelaterte tema rettet mot publikum og hjelpeapparat. Her vises statistikk over samtaler, meklings og utadrettet arbeid som utføres ved disse kontorene.

Tallene på kliniske saker, meklings og utadrettet arbeid er hentet fra familiekontorenes journalprogram FADO. Dette er felles program for de statlige kontorene og kontorene tilhørende Stiftelsen Kirkens Familievern.

Kliniske saker og meklings.

Det er ulike grunner til at folk tar kontakt med familievernkontorene. En skiller mellom kliniske samtaler og meklings. Samtaler tilbys når det oppleves vansker, konflikter eller kriser i familien og i foreldresamarbeidssaker. Mekling tilbys gifte og samboere som skal separeres/flytte fra hverandre. Dessuten er det obligatorisk å møte til meklings før det kan føres sak i retten vedrørende foreldreansvar, samvær eller bosted.

Kontorene har behandlet 12 312 saker i 2012. Problemer i par og familie 66 % og meklings 34 %

Utadretta tiltak:

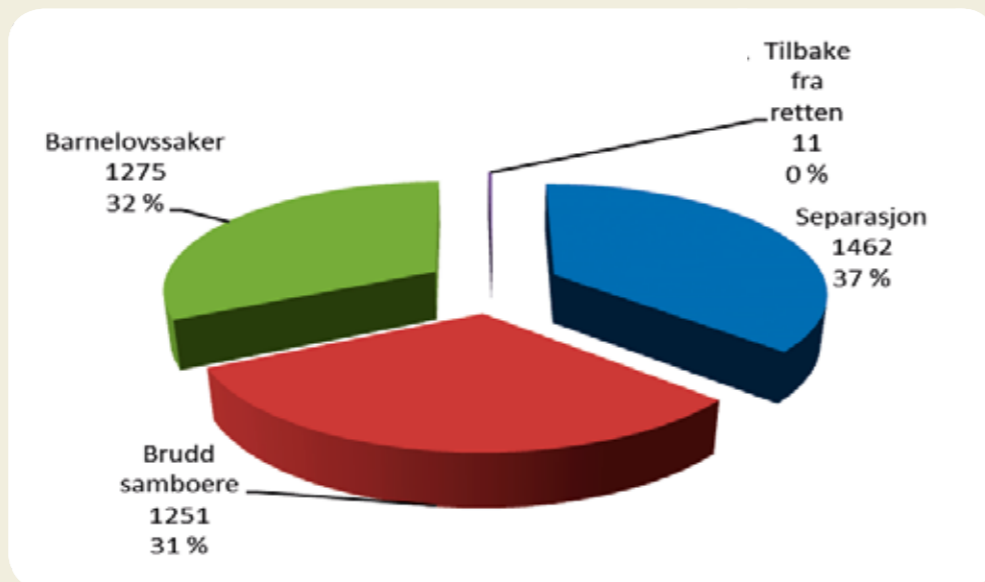
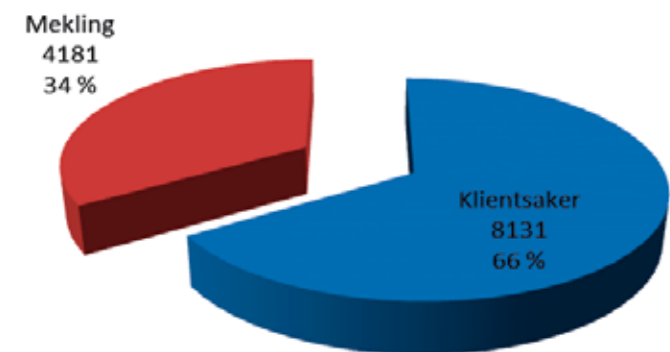
Utadretta arbeid finansiert bare samarbeidsavtalen med Bufetat:	Utadretta arbeid finansiert via flere/andre enn samarbeidsavtale med Bufetat:	
Samlivskurs	24	6
Grupper for publikum	26	7
Møter/tiltak for publikum	62	7
Veiledning/konsultasjon øvrig hjelpeapparat	98	14
Undervisning, studenter	31	3
Kurs/undervisning for hjelpeapparat	49	16
Informasjonstiltak	53	4

Kilde: Barne- Ungdoms- og Familieetatens journalprogram Fado

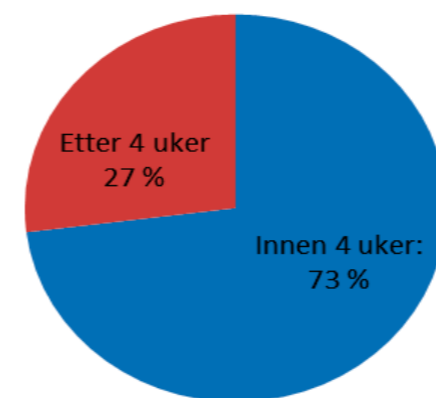

Daglige ledere ved familievernkontoret: Øverst fra venster: Oslo: Morten Elgin, Haugaland: Kari Netland Simonsen, Follo: Tor-Andre Ribe-Andersen, Mosjøen: Håvard Nilsen, Otta: Geir Vik, Hallingdal: Liv Solberg, Direktør i stiftelsen: Benita Christensen, Sør-Rogaland: Jon Aarstrand, Øst - Finnmark: Ellen Rygh, Ringerike: Gunvor Ek, Sør Trøndelag: Stig Winsnes, Øvre Telemark: Gunnar Ofte (Ikke tilstede da bildet ble tatt)

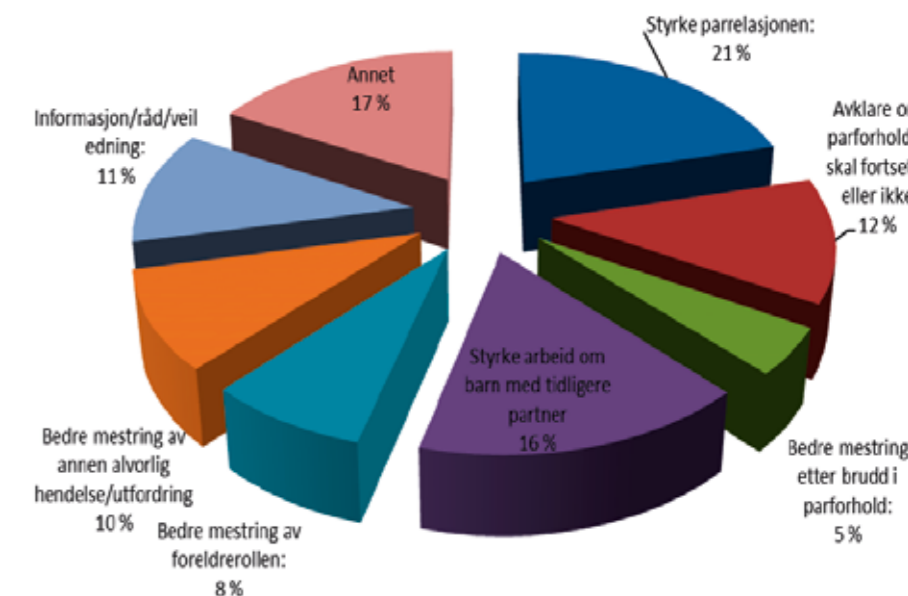
Kliniske saker og meklinger

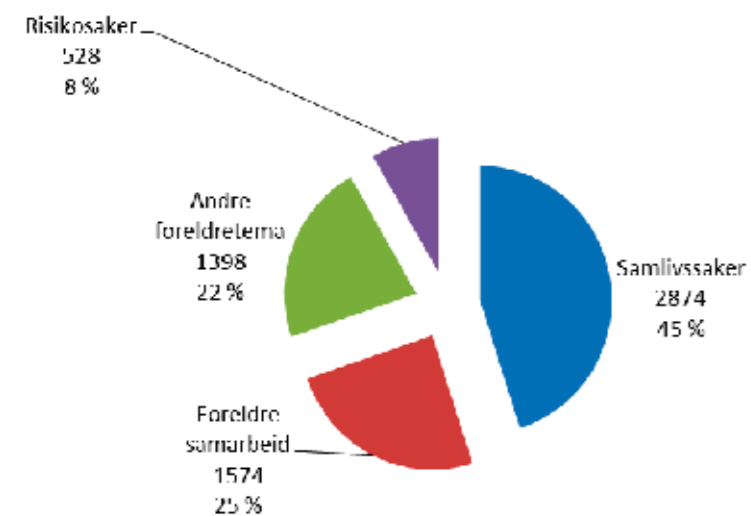
Ventetid kliniske saker

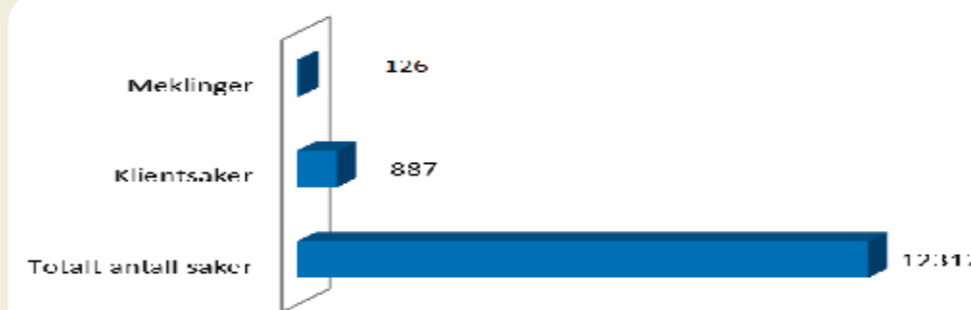
Kliniske saker - tema i sakene

Kliniske saker fordelt på sakstype

Antall saker barn har deltatt i

Minoritetssaker

